

حيات

مياڻه دانهاميانه ... دنيا داهاميون حيات قاتالم ...
- چيه -

اداره مرکزی :

آنقره ده ، استانبول جاده سنده آنقره
معارف امينلکي ياننده کي دائره

استانبول بوروسي :

استانبولده ، باب عالي جاده سنده ۸۷ نوره ده
دائرة مخصوصه

نسخه سي هربرده ۱۰ غرور شره .

سنة لکي پوسته ايله ۵ ليرا .
(اجنبي مملکتلر ايجين ۵ دولار) .

ابونه واعلان ايشلري ايجين استانبول بوروسه
مراجعت ايديليز .

يازي ايشلرينک مرجهي آنقره مرئيدر .

صافي : ۴۰

آنقره ، ۱۰ ايلول ، ۱۹۲۷

۲ نجی جلد

مصاحبه :

۳۰ آغستوس

بعض ظفرلر و مدافعهلر واردر که بذاته
اهميتيدر ، و برملت ايجون باشلي باشنه برقيمت
تشکيل ايده رلر . بعض وقعه لرده واردر که بالخاصه
استقبال اوزرينه اولان تاثيري اعتباريله تاريخ
صحيفه سنده اونوتولماسي امکاني اولمايان بر ايز
بيراقيرلر . ۳۰ آغستوس هرايکي اعتبارله ده مهم
بر تاريخدر . دنياک اک قوتلي ملتري طرفندن
حمایه کورمک آنقره اوکنه قادار کلن مستولي
اردو ۳۰ آغستوسده اک قطعي ضربه يي
يه مش و عادتاً نفرتدن قودوران آنادولينک
عظمتلي داغلي دوشمان سورولريني آزمش
ويوتمشدي .

ظالم استيلاجيلرک قلبنه حواله ايديلن بو
اولدوروجي ضربه ياشايان بر ملتک عظمتلي بر
حمله سنک اثری ، پک يوکک بر عسکري دهانک
محصوليدر . بويله اولديني ايجوندر که نتیجه سي
بر طرفه بيراقيلسه بيله بذاته بو ظفر بويوک بر
اثردر . بعضيلري بوني بر معجزه تلقی ايديلر .
اولدن ياپيلان حساب ايله بونک تقديري امکاني
اولماديغني سويله ديذر . بعضيلري ايسه «معجزه»
سوزيني معناسز کوردیلر . اولدن دوشونولش ،
خطوه خطوه امنيتله تطبيق ايديش بر پلانک
نتیجه سي اولارق قبول ايله ديذر . اگر استقلال
حربنده اراده قدرتي ، تضيق آلتنده از يلكه

محکوم قیلان بر ملتک حمله سي حساب قاتيلماسه
بوتون اوحرب ، بو ظفر بر معجزه در . چونکه
تورک ملتک اجنبي تضيقيله اولدن تخميني امکانسز
اولاجق صورته آرمان ارادی قوتی ، بالخاصه
اردونک باشنده بولونان دهانک قدرتي در که بوتون
مادی مشکلاتی يهنش و بواشالسر ظفري
يارا مشدر . اگر بونلر حساب ايديلر سه اورتاده
معجزه و تصادف دینه بيله چک برشي بو قدر : تورک
اردوسنک خصمنه چوق فائق اولان اراده سي و بويوک
قوماندانک دهاسي بو ظفري وجوده کتير مشدر .
يالکزانسان قدرتي ، نه بر ملتک کوسته ره چکي معنوی
حمله يي ، نه بر داهينک استقبالده ياپيله چکي اثری
بر رياضي دستور حالنده تثبيت ايده بيلير . بونک
ايجوندر که خارجدن کورنلر اونی بر معجزه
عد ايديلر . ظفرک بويوک قوماندانی ايسه
اولدن حاضر لانش بر پلانک تطبيقدن باشقه
برشي کورمه مشدر . ذاتاً بويوک آدامک علی العاده
انساندن فرقی قوتی تقدير ايله سي ، استقبالی
ابداع ايده بيله چکني وضوحه بيلمه سيدر . بويوک آدام
ايجون چوق شعورلي و طبيعي اولان بو حرکت
علی العاده انسان ايجون فوق العاده بر اثر ،
بر معجزه اولور . (۳۰ آغستوس) کونی
تاريخده ملي قدرتي ، بويوک دهانک اک عظمتلي
بر اثرينه اشارت اولارق قالاچقدر .

فقط بوقادار دکادر . بو ظفر تورک ملتنه
بوسبوتون يکي بر استقبال آچمشدر ، او ظفرله
يالکزانستقلال قورتارماق ، استقبالده چوق
قوتلي بر مفکوره ايله يورويه بيلمک امکاني ده
بولدق . ۳۰ آغستوس ظفري ملي قدرت
ياراندي ، فقط ظفرده ملي قوتی آرتيردي .
اونک ايجوندر که بو کون مدني مفکوره مزه
دوغرو سرعتله يورويه بيلير .
بويوک جدالمزده آنادولونک باغرينده دوغان
بويوک حمله وعزملي روح ، بويله هر سنه تازه له نه
رک ، قوتله نه رک عصر لرجه دوام ايده چک ،
وطن ايجون اولن مقدس شهيدلرله استقلال
قورتاران بويوک تورک لک رک خاطر لري و داستانلري
کنجک ايجون ابدی بردستور اولارق ياشاياچقدر .
۳۰ آغستوس ظفري ايله يکي تورکيه تأسس
ايتدي . هر ساحه ده يارا تمقده اولديغمز بويوک
انقلابک تمللري بش سنه اول اردومزک آق
دکزه دوغرو بيلديريم کي آق ديني کونلرده
آيتلدي . بلکه يارين بر مدق بو بويوک ظفرک
شرق عالمده کي تاثيريني ده بزه آکلانا بيله چکدر .
چونکه اوتاريخ ديگر مظلوم ملت ايجونده بر
يارام اولدي . تحسیده بو اشتراک اونلرک
ارادی قدرتي ده آرتيرماديغني آرتيرمياچغني
کيم ادا ايله بيلير ؟

لیسه ادبیات، پروگرامتک تعلیمی مناسبتیله :

معدّل پروگرام قارشیسینده

تدریس نامز و معلم نامز

اوتنجی ، اون برنجی صنفلرده بوکونه قادارتعقیب
ایدیلن سیستمی تعدیل ایدن یکی پروگرامک اَلْبارز
ومهم ایکی جبهه سی واردر :

(۱) بوکونک ده موقراتیک وموده رن احتیاجلری
صوبک درجه ده نظر دقتده طونولارق تورک ادبیاتک
مختلف تظاهرلرینه وقوللرینه عائداسکی ویکی (منظوم
ومنثور) اثرلرک اَلْکزیده لرندن تربیوی اساسلره کوره
سچیمش بارچالره غرب ادبیاتلرندن هر تورلوه بالخاصه
کندی ادبیاتزده ضعیف اولان طرزله ونوعلره عائد
زنکین نمونه لر کوسته ریله چکی ،

(۲) سرست ویاخود حدودی چیزلش وضوعلر
اوزرنده تصویر ، تحکیم تمرینلری ، کرک صنف
قرائت کتابلرنده موجود بارچالره ، کرکه مکتب
کتبخانه سنی تشکیل ایده چک بر وشورلره منتخبات
کتابلرینه معلم بکک خارجدن انتخاب ایده چکی اثرلره
دائر «Dissertation» طالع نامه لر وینه بوکی اثرلره
عائد ادبی تحلیللر وویوچکه بر اثر (مثلا برومان ویا
پیه س) حقنده «Compt rendu» اجمال لر یابدیریلد
جنی نقطه لریدر .

مختلف مقاله لرده و خاصه «کونش» مجموعه سنک
[۱۴] نجی صایسنده تماس وعرض ایتدیکم اوزره
«یکی ادبیات تدریساتز تربیوی غایه لره وبوکونکی
تورک ملتک احتیاجنه کوره سچیمش منتخب بارچالره
انحصار ایدینجه ، بو بارچالرک تاریخی وضعیتی آکلامق
ایچون - فرانسه وبلجیکا مکتبلرنده اولدینی کی -
چو جوقلر مرکز آله مختصر بر (ادبیات تاریخی) کتابی ده
ویریه یلیرز . «ایشته بو سیه بناء یکی پروگرامده
هافتاده اوچ ساعت ادبیات درسک بر ساعتی «ادبی
فرائت» ، بر ساعتی «کتابت ومتعلقانی» نه تخصیص
ایدیلدیکی کی بر ساعتی ده «منشأندن ملی ادبیات جریانه
قادار ادبیاتزک مختلف تورک مملکتلرنده آیری آیری
قوللری وتظاهرلری نظر اعتباره آلتنارق ملخص
معلومات ویریه سنه آیریلشدر . نیته کیم اورناتندریساتک
اساسنی منتخب بارچالره تخصیص ایدن پروفور
کوستاولانسون «شبهه سز خصوصی متلرک ابضاحی
ایچون ادبیات تاریخنه بر آرز قاپی آچق وهر اثرک دیکر
اثرلره مناسبتلری حقنده طلبه بی ابضاح ایتک دائما
ممکن وا کثریا فایدالیدر . لاکن بو، بصیرتکارانه
ومعترزانه اولالیدر» دییور . بلجیقایلرده لیسه لرده
چو جوقلرک آله ویریه چک «بجمل ادبیات تاریخی»

سلامتله کلور دیردم
موسام اکلندی کله دی
نه حالت کلدی سرینه
مجنون می اولدی برینه
عاشقی اولدی بربرینه
موسام اکلندی کله دی

هپ قوغوسین بولدی ایلار
کوزه دیر کوزلرم یولار
ایصسر قالدی بزم برلر
موسام اکلندی کله دی

اشتباقم حددن آشدی
حسرتیله چکر پشدی
آشدن آیریمی دوشدی
موسام اکلندی کله دی

عاشق دیر که عجب حال اولدی
یاد آوجی به شکاری اولدی
بزدن غیری یارمی بولدی
موسام اکلندی کله دی

ینه بو حادثه ایله علاقه دار اولق اوزره ، او
دورک معروف شاعر لرندن «جوری» نک «موسی چلبی»
حقنده کی تاریخی ده غیر مطبوع دیوانندن عیناً نقل ایدیورم :

موسی چلبی کیم ید بیضای کرمله
خورشید کی عالمه احسان ایدی کاری
اولشدی خلوصیله شهنشاه جهانک
هم بنده دل داده سی هم مونس وباری
بوی کل اخلاق لطیفله ویر برردی
ایام حیاته اثر فیض بهاری
کورسه بدی اکر حسن دلاراسنی یوسف
عشقیله زلیخا کی قالمزدی قراری
ناحق بره ظلم ایله شهید اولدی اومعصوم
مزلکه اوله حقک آکا قرب وجواری
جوری دیدی تاریخن ایدوب حقه مناجات
موسی به جالبه بجمل قیله باری

کوسیلی زاده محمد فزاد

استانبول داوالقونینده «تورک ادبیاتی تاریخی» مدرسی

ایندی حاجی بککاش سلطان بونلرک ایچندن باجیان .
رومی اختیار ایتدیکم او «حاتون آنا» در . آتی قبر
ایدینی ، کشف وکرامتی آکا کوستردی ، تسلیم
ایتدی ، کندی الله رحمته واردی]

عاشق باشا زاده تاریخنده کی بومهم قید ،
شیمدی به قدر ، بوسطرلرک محوری ده داخل اولدینی
حاله بر جوقلرینک نظر دقتی جلب ایتش ، لکن
بالخاصه «باجیان روم» مسئله سی حقنده سائر تاریخی
منبعلرده باشقا هیچ بر معلوماته تصادف ایدیلمه -
مشدی . ایشه «غوردله فسکی» نک بحث ایتدیکی
بو «آنا باجیلی» زمهره سی ، بلکه ده ، بو «باجیان
روم» مسئله سیله علاقه دار بر شیدر . ایشه پروفور
«غوردله فسکی» بو معلوماته استناد ایدرک ، بو
عنینه لرده بر طرفدن «شیعی» تأثیراتی ، دیکر
طرفدن اسکی محلی عقیده لرک بقیه لرینی بولقده و بو
خصوصده مختلف مقابله لر یوروتمکده در . بزم نقطه
نظر مزه کوره ، بو مسئله حقنده محله ده داها اطرافلی
تدقیقات یاپیلمه دن ، داها واسع و داها صاغلام
اتوغرافیک مواد طولیلاعه دن تفسیر و تشریح کیر -
یشیله سی دوغرو دکادر . او حوالیده یاشایان
معلملر مرکز و اوجاقیلر مرکز بو خصوصده محلی تدقیقاتده
بولونه رق بزی تنویر ایتیه لرینی کمال اهمیتله رجالیده رز .
بو مسئله حقنده نامه کونده ریله چک یازیلری بوستونلرده
عیناً نشر ایده چکز . ملی حرمت اعتباریله چک
شایان اهمیت اولان بو مسئله نک ، مسلکداشلمزجه
لایق اولدینی اهمیتله تلقی ایدیله چکندن امینر .

..

اوردی برنجی عصره عالم برادر صاغی

«ملی تبعلر» مجموعه سنک برنجی صایسنده
«عاشق طرزینک منشأ وتکاملی» حقنده کی بر مقاله مده ،
«دردنجی مراد» ک سوکیلی مصاحی «موسی چلبی»
حقنده تنظیم ایتش اولدینی بر وار صاغینک بر بارچه سنی
نشر ایتشدم . «اولیا چلبی» نک ، موسیقیده کی
استادی «درویش عمر» طرفندن بسته له عش اولان
او وار صاغینک مذکور بارچه سنی اولیا چلبی سیاحتا -
مه سنده بولش و اورادن آلتشدم [سیاحتنامه ، ج ۱ ،
ص ۲۴۹ - ۲۵۰] . اخیراً تدقیق ایتدیکم بر
مجموعه ده «شرقی» مراد خان رابع در حق موسی چلبی
عنوانی آلتده بو وار صاغینک تمامی بولدییم جهنله
عیناً نشر ایدیورم . اون برنجی عصره عائد اولان
بو خلق تورکوسی ، زمانتی تعیین ایده بیلدیکمز بو
جنس اثرلرک اسکیلرندن اولدینی کی ، او دور
سرای حیاته عائد مهم بر حادثه بله یعنی «موسی چلبی» نک
قتیله ده علاقه دار اولدیندن هر حالده شایان دقتدر :
ینه مذکور مجموعه مندرج بر قید ، بونک «دور
روان» اصولیه بسته له عش اولدینی ده کوسته ریور :

قوغومی یاره کوندردم

«قوغوم اکلندی کله دی»

حفظه رسمی پروگراملرند « pour référence »
استشهاد ایچون قیدی قومیملردر .

معارف وکالتی ادبی قرائت درسته وکتابت تمرینلرینه یاردیم مقصدیله «جهان ادبیاتلری» نه عائد بر جوق بروشورلر نشرینی تأمین ایتدی . بونلردن اون : اون بش نانه سی اوکیز ده کی برایکی آی طرفنده طبع ایدیه جکدر . آیرجه مکتب کتبخانه لرینی تشکیل اتمک ، معلملر مرکز وظیفه لرینی قولایلاشدیرمق ایچول مختلف ادبیاتلره دائر بویوک «آنتولوژی» لرده وجوده کتیریه جکدرکه بونلردن آلمان ، فرانسز ، انگلیز ، تورک ادبیاتلرینه عائد اولانلرینه بویوکلرده باشلامق اوزره در .

مکتب پروگراملری ، تدریس اولوناجق ماده لره یالکیز آنا خطلرینی احتوا ایتدکلری ایچون فرنکلر بو پروگراملری تفصیلاً « plan d'études » لرده وجوده کتیرمکده درلر . بوجهتی کوزدن قاجیرمیان « ملی تعلیم و تربیه دائره سی » یکی پروگرامی سکز اون صحیفه لری « ایضاحنامه » ایله برلکده تعمیم ایده جکدر . معدل شکل ، مکتبلرمن ایچون یک یکی ملاحظه لری وطرزلری احتوا ایتدی حیثیتیه بو « ایضاحنامه » نکه بویوک فایده سی اولاجقدر . بروشورلر ، آنتولوژیلر یاردیمچی کتابلردر . بوسنه طرفنده مفردات پروگرامنه کوره آیرجه صنف کتابلری یعنی « ایضاحی ادبی قرائت » لرده یازیلاجقدر . پروگرامده اهمیتله اشارت ایدیلن « بویوک ده موقراتیک و موده رن احتیاجلری صوک درجه نظر دفته آیناجقدر » قیدی بوکتابلرده برآن اهل ایدیه مش اولاسی لازمدر . واقعا « تورک ادبیاتنک مختلف تظاهرلرینه وقوللرینه عائد اسکی ویک (منظوم و منثور) اثرلر » ک کوسته ریه جکی درکاردر . فقط بونلر سچیلیرکن یک اعتنا کار داورانق اقتضایده جکدر . رسمی پروگرامده اشارت ایدیلدیکی اوزره :

۱ — تورک ادبیاتنک هانکی تظاهرینه هانکی قولنه عائد اولورسه اولون اسکی ویک اثرلر ، یک کزیده ، یعنی کندی نوعی ایچنده بویوک بر ادبی قیمتی حائر اولمالیدر .

۲ — بوادی قیمت تربیوی اساسلره صبیق صبیقه باغلی بولونمالیدر .

۳ — بویوک ده موقراتیک و موده رن احتیاجلرینه اویمالیدر .

بووچ شرط ، خاصه اوجتبی شرط هرادی تظاهر و قولک یکی تدریساتده کی درجه سنی ، حدودینی یک ای تعیین ایتکده در . آرتیق لیه طلبه سی مثلا « قوتادغوبیلیک » ، « هبه الحقایق » ، « دیوان حکمت » « کتاب باقرغانی » الخ ... کی اثرلری طافور طوقور او قومغه اجبار ایدیه من . چونکه بویوک اثرلر یالکیز قاریخی ولسانی اهمیت و ادر . ادبی قیمتلری بوقدر . آلمانلر ، انگلیزلر ، فرانسزلر ، بلجیقایلر ، آمریقایلر خلاصه بوتون دنیا ملتلری پروگراملرند و مکتب کتابلرند ادبیاتلرینک آنجاق بویوک سیلرینه عائد اثرلری کوسته ریورلر . بزده کرک دیوان ادبیاتمزه ،

کرک یکی ادبیاتمزه بونقطه بی اهمیتله نظر دفته آلمق مجبوریننده یز . بوده کافی ده کیلدر . بویوک محررلرمنک بویوک اثرلرندن انتخابات یابارکن یکی پروگرامک آمر اولدینی « تربیوی اساسلر » ی کوزدن قاجیرمق ایجاب ایدر . دارالفون تدریساتی بر محرر و باشاعرک یاشادینی عصرده کی وضعیتنه ، تأثیرلرینه صوک درجه اهمیت ویرر . و بولازمدر . فقط « اورنا تدریسات » ده بو نقطه بویوک بررول اوینامالیدر . مثلا دیوان ادبیاتی ایچنده « ترکی » خاصه نثرده بر استاددر . اسکی کتبخانه لریمز اونک منشایله دولودر . اسکی منشیلرمن اوندن بویوک بر حرمت و حیرانیتله بحث ایدرلر . فقط بزیله عائد آنتولوژیلرمنده ، قرائت کتابلرمنده ترکی نثری اوزرنده دورمنی فایده سز بولورز . بالعکس مثلا عین عصرده یاشایان « اولیا چلی » نکه نثری بزی جوق علاقه دار ایدر . البته منتجایمزه

ت

جانان ، اگر اولهیدی برآن یار ،
آه ایله مه مک ممکن اولوردی .
عشق آتشی یاندی گولکده
وجدانه قیزیل گولگه سی ووردی .

وجدانده ، بو آتله طووشدی ...
یاقنده او ، برلکده گولکده .
حالا او وقتدن بریدر بز ،
برأش گورورز بابلی گولکده ...

بلبلر اوتر گلله قارشی ،
گلر قزاریر ، صوگرا صولارلر ...
بلبلر اولور گلر اولورکن ...

اولفده اولوم ، وصلت ایچون یار !

رفعی ملول

قرائت کتابلرمنده اوندن بارچالر آلاچمز . حتی دورینک محیط و عرفی طائلی طائلی آکلانان بو آدمک نثرینه بروشور بیه تخصیص ایده جکز . یه مثلا نعبا کی بزه عثمانی تاریخنک انحطاط دورینی یک جانلی تصویر ایدن بر مورخک ، کاتب بللی کی زمانمزه بیه « موده رن » وصفی آلاچق فکر و ملاحظه صاحبی بر عالمک یکی تدریساتمزه البته موقعلری واردر . فضولی کی ، باقی کی ، نفی کی ، ندیم کی .. بویوک دیوان شاعرلری مکتبلرمنده جوقلرمنک خیمه سی زینگیله شدیره جک ، حساسیتی ایچنه جک ماده و عنصرلره مالکدر . فقط ناصیل کوستاو لانسون « بزدن جوق اوزاق اولان اون بدنجی عصر ، اورتادن قالمش بردنیانک خالی و محصولدر » دیور واورنا تدریساتده داها یکی عصرلره اتمک واونلرک اوزرنده داها فضله اصرار اتمک لزومی ایلری سورویورسه

بزده اون بدنجی عصر فرانسز ادبیاتنه نظراً داها جوق اوزاق و تماماً اورتادن قالمش بردنیانک خیالی و محصول اولان دیوان ادبیاتمزه زیاده اوغراشمنی فایده سز بولمده یز . چونکه بوادیات یکی پروگرامک آمر اولدینی ده موقراتیک و موده رن احتیاجلری . هیأت عمومی سی اعتباریه . تأمین و تطمیندن عاجزدر . آلمانلر ، خلق ادبیاتلرینه ، خلق « بالاد » لرینه تابلاک تدریساتدن اعتباراً جوق اهمیت ویرمکده درلر . بنه علیه بزده تدریساتمزه خلق شاعرلرمنک نورکو لرینه ، قوشمالرینه ، دستانلرینه ... اعتنالی موقعلر ویرمه یز . بو اثرلرک ایچنده یک لیریک ، یک شعیبک ، یک نکته لی اولانلری واردر . حیاتک [۳۴] نجی صایسند « هانکی اثرلری سچه جکزه » عنوانی مقاله مدهده عرض ایتدیکم کی « هیأت عمومی سی اعتباریه عاشق ادبیاتی تحسین نقطه سندن بزه یک یاقیندر » باشده یونس اولق اوزره عوامی تصوف شاعرلرندن ده - رضا و تسلیم عمده سی کی بو کون ایچون اهل ایدیه سی قطعاً مقتضی بر اساسک جوق جوق روحنه یانماسی محتمل تأثیرندن قاجینارک - یک کزیده بارچالر سچه بیلیرز . بوتون ضعیف طرفلرینه رغماً سیاسی تنظیماتی متعاقب اورتایه جیقان یکی آوروپائی ادبیات ، ذهنت اعتباریه ، اوزرنده جوق توقف ایده جکز عنصرلره مالکدر . بوادیات ایله « دیوان استه تیکی » نکه دار قادروسی قیریلش ، کوزلرمن حیات و طبیعتنه - نه قادر نقصان اولورسه اولسون - معین مفهوم و مضمونلردن قورتولارک باقابیلشدیر . بوادیاتک نقصاتی اون اون بش سنه دن بری « کوزل تورکجه » نکه حاکم اولدینی آک یکی اثرلردن یه یوقاریکی اساسلر دائره . سنده سچیلش یازیلرله غرب ادبیاتلرندن آلاچمز بارچالر تلافی ایده جکدر . آک صوک یازیلرمن ، عائد اولدقلری نوعلری ایچنده یک مکمل اولاسلر بیه بو کونکی ادبی لسانی کوسترمه لری ، یازی یازمق نقطه سندن جوقلرمنه یک یاقین اولمالری حیثیتیه اوزرلرنده فضله دوراچمز شیلردر . چونکه هیچ بر معلم طلبه سنه « بردیوان شاعری کی ، بر تنظیمات محرری کی یاز » دییه من . فقط مادامکه « یازمق ، موده له محتاجدر » ، بویوک ادبیات خوجایی تصویر و تحکیه کی ، آک مکمل نمونه لری غرب اثرلرنده موجود طرزلری مکتب کتبخانه سنی تشکیل ایده جک بروشور و منتخباتلری اوقوتارک ایضاح ایدرکن بویوک موده رن و ده موقراتیک احتیاجلرینه کوره تورکجه یازمقده البته یعقوب قدریدن ، عمر سیف الدیندن ، رشاد نوریدن ، فالخرقی دن و آرقاداشلرندن . نمونه کوستره رک توکره نه جکدر . احوالده قرائت کتابلرمنده صوک یازیلر خیلی کنیش بر موقعه صاحب اولمالیدرلر .

بروشورلرک دولت مطبعه سنده طبعنه باشلائیور . فقط یکی سنه باشی کلدی . تدریسات باشلامق اوزره در . کافی مقداره بروشورلرک میدانه قولیماسنه قادر ادبیات معاملرمنک یکی پروگرامی تطبیق ایده بیلرله ایچون پروگرامک آمر اولدینی و شومقاله مزده شرح و ایضاح ایتدیکمز اساسلر دائره سنده منثور و منظوم اثرلر سچه رک حاضرلده بولونمالری یک ضروریدر .

ترقى فكرىنك منأ و نظامى

(فرانسوا برنجه) ك ظهري

— ٥ —

(١٥) و ١٦ نجى عصرىك طاشقن ترقى و نچد
حمله لرنده هوز كندى تعريف واستقامتى تعيين ايتش
بر حال يوقدى . بىكلىرك چوغى باشقه بر مدينتك
دوغى اوزره اولديغى كورمكدن زياده يونان مدينتك
« بتكرار دوغى Renaissance » ده اولديغنه ذاهيدلر .
چونكه يونان فلسفه سته امثالى كورولمه مش بر رستله
توجه ايتك ، اولرى بو شايان دقت ذهابه يعنى ينه
دور دائلى بر تسلسل عقیده سته عودت ايتدير مشدى .

جيانك كرى به كبره مزى متمدنى بر صيرورت
(اولوش) اولديغى بلانرد آنجق (١٩) نجى عصرىك
ادراك ايت يكنه باقيلرسه بو عصره كلينجه به قدار
غالب اولان عقیده : « تاريخ بر تكرر » دن عبارت
اولاجقدر . فقط حيات بزم فكرلر مزه اولوب
كندى نظامنى ده كيشدير ميه جكندن حقيقت حاله
بتكرار دوغان بر مدينت دكل دوغى اوزره بولونان

يكنى بر مدينت ك ايلك دهالرى بليرمشدى . يالكز
بونلرك روح ومعنا و خصوصيتلرني بوتون وضوحه
كوستره جك بوبوك متفكرلره احتياج واردى . ايشته
بومناهيرت اولال (فرانسوا بهيقن) [١٥٦١-١٦٢٦] ده
نجلى ايتدى . ايتالياهه باشلايان « انتباه » انگريسيون
محكمه لرنيك بي آمان جبروتى و ايتالياك سياسى وحد .
تدريكى يوزندن سكوتلى بر تأمل و احتياطكار بر
اعتدال ايله اولامامشدى . تشيقيق نتيجه سيله بر دنبره
فيشقيان و دفعه شاهقه به وارمق ايسته ين بر نظر ، طبيعيله
بوراده دوراميه جق و چارچابوق منكر بر حاله ريبيلكه
دوشه جكدى . نيته كيم بودورده ايتاليا دن چوق متاثر اولان

فرانسز حيات فكريه سى بوسقوطك آجيلغى بزه « هونته ني »
ايله بر نبد طاندير مشدى . طاشقنقله سقوط خيال
آراسته رقص ايدهن بو كيديشه مثبت بر ذهنييت
وعاقل بر احتياطكارلق آشيلامق لازمدى . بوفيض ده
آنجق حر و سياسى وحدنى تأسس ايتش بر محيطدن
كله بيليردى كه اوده داها (١٣) نجى عصرده اساس
حريتلرني اكتاب ايتش اولان انگلتره ايدى .
« انتباه » اك اول ايتالياهه اولديغى حاله اراده اك اول
انجول ايتمه سى و انگلتره ده بالعكس اك اساسلى بر

سورته انكشاف ايتمه سى ، ايكنى مملكت آره سنده كى
سياسى واجتماعى بنيه نك عظيم فرقلرندن ايلرى كله بيلير .
يكنى فيزيك اك بوبوك موجدلرندن برى اولان (غاليله) ني

فرانسز ، بليجقا مكنلرنده اولديغى كى ادبيات
تاريخه عائد بجل و ملخص معلومات و برمك انجون
ألد كتاب يوقدر . كوبريلى زاده فؤاد بكك ٢٠-٢٥
فورماسنى نشر ايتديكى « تورك ادبيات تاريخى » ،
آقرده ده بالذات كنديسنك ده سويله ديكي كى طلبه
كتابى ده كيل ، خوجا كتابيدر . تورك ادبياتى تا
منشأ دن اعتباراً سوسپولوژيك برمه تودله كوسترن بو
آردن ادبيات خوجالريمز چوق استفاده ايدرلر .
قطر اورمشر تفصيلاتدر كه طلبه آئنده بولوندير يلاماز .
هافتاده بر ساعته ايتن « ادبيات تاريخى » حقتنه ليه
طلبه سته عمومى معلومات و برمك اوزره كوبريلى زاده
فؤاد بكك (١٣٤٠) پروگرامنده محرر بر نسيب دائره .
سند (يعنى تورك ادبياتك مختلف تظاهريلى و قوللرني
اهمال ايتمك سز) ١٥-٢٠ فورمالتى بر كتاب قلمه
آلاجقدر كه بونك ده ممكن مرتبه ميدانه چابوق جيتمش
بولونعاسنى تقي ايدهرز .

اون برنجى صنفك ادبيات شعبه سته تخصيص
ايديلن هافتاده ايكنى ساعت درسه خاصه آوروپا دى مكنب
وسلكلريله ادبى نوعلرني دائر قرأتلره تطبيقاً ايضاحات
وبريله جكدلر . خوجالريمز و طلبه مزه بر سهولت اولق
اوزره انتشار ايديه جك بروشورلر مياننده « هوبه » ،
« درام » ، « باستورال » ، « رومان » . . . كى نوعلره
قلاسيكسيم ، رومانيسم ، ره آليسم مثلى مسلك
و مكنب لر حقتنه معلوماتى حاوى رساله لرده جيقار يلاجقدر .
خلاصه يكنى پروگرام ، تورك چوجوغنى عصرىك
احتياج لرنيته كوره تجهيز ايديه جك اساسلره مال كدر .
بوبوك بر غرب متفكرى « عصر مز » ديكر عصرلردن
زياده بوتون جهانى - ماضى و حاليله - احاطه ايديه جك
برافقه صاحب اولق ايتيور . ديور . بومهم سوزى
اونونعاسق و على العوم تدريساده طلبه روحه عائد
« علاقه » نك اويتاچنرولى بر دقيقه كوزدن قاجير مامق
شرطيله آرتيق بوتون غيرت و همت و طنبرور ،
مليتپرور مسلكدا شلرمزه ، خوجالريمز قايور .

على جانب

هامش : كچن هافتاده كى مقاله مده - آقرده ده
بولونعاسق - سيله - بعض مرتب سهولرى قالمشدر .
از جمله ايكنجى ستونك دوردنجى سطرنده كى « آلان
اولور » ك دوغريسي « آلان اولدر » ، عيى ستونك
اون يدنجى سطرنده كى « شمعلى مشين » ، « شمسلى
مشين » ، دوردنجى ستونك اون آلتنجى سطرنده كى
« تر و خوش غرام » ، « تر و خوش خرام » اولاجقدر .

ع . ج

يتشديره ن ايتاليان محيطى ، هر ملتك انكشافى انجون
الزم اولان بر حقوق اساسيه و ردمت سياسيه
محروم اولديغى انجون و امثال سز اولادى انگريسيون
محكمه لرنيك خشم و غضبه توديع ايتمكدن قورتاره .
مامشدى . ديمك كه اساسلى و دواملى بر ترقيت
برنجى ضماى ، حقوق اساسيه و وحدت سياسيه
صاحيت اولور . بو شرائط موجود اولادى ساده جه
داهيلرك يتشمه سى ، يتشديكى محيطنه نافع اولقندن زياده
حقوق و حريت سياسيه سى موجود اولان برلره نافع
اولور . نيته كيم سقوط اجسم حقتنه (غاليله) نك
بولديغى قانون ، طوبخيلقده كوله نك ايسته نيلى نقطه به
اصابتى تأمين ايديه جك بر تكتنيق وجوده كتيردى .
فلط بوندى اك اولال آنجق وحدت و حريت سياسيه لرى
انكشاف ايتش ملتار استفاده ايتدى ...

ترقى فكرىنك حقيقتى بر قوت قازانمه سى ، اول
امرده ماضيتك ساطه لريله قطلى بر محاسبه و تصفيه
يايقى و صوكراده ابريشيله بيله جك يكنى حقيقتلره بو
حقيقتلره سوق ايديه جك واسطه لرى يعنى « يكنى منطق » سى
قدرتله ارايه و تدوين ايتمه متوقفدى . بو بوبوك وجهه
نشمول خدمت اولال (بهيقن) ه ، داها صوكر
(ده قارت) [١٥٩٦ - ١٦٥٠] ه نصيب اولدى .

بومقاله مزى بىكلىرك تام معناسيله بيرى و عصرى ترقيت
اك واضح ناظم ردمشدى اولان (بهيقن) ه تخصيص
ايديله جكدلر .

انكتره كى وحدت و حريت سياسيه سنى (١٣) نجى
عصر دنبرى تأمين و كيتدجه نرسين و عيى زمانده
مستقل بر پروتستان كلپاسى تأسيس ايتك صورتيله
روحانى حياتى ده تنظيم ايتش اولان بر مملكتنده
نوميناليس (اوققام) و (روزه بهيقن) لردن صوكر
بر (فرانسوا بهيقن) بكه نيردى . آرتق اك مهم دى و سياسى
عصيتلر دوره سنى كچيرمش بر انگلتره نك اك بوبوك
احتياجى مثبت بر علمك اساسلرني آراسه اولاييلر .
دى . (بهيقن) بو معظم ايشك پلانى چيزد كدن
صوكر شو سطرلرى يازيور :

« اساس اولان شى ، روحىك كوزلرني اشيا دن اصلا
چو برمه مك و اونلرك خياللرني اولدقلى كى آلفيدر : چونكه
آله ده مساعده ايتكه بركندى بخيله مزك بر رويا سنى دنيا نك
حقيقتى بر قويه سى كى كوستره لم . آلهك لطف
و توجهنه استناداً خالفك مخلوقات اوزرنده حك ايتديكى
حرف و جيز كيلرى دوغروا و قيوبوب دوغرويا زاجمى
قوتله اميد ايدلم .

« اى بالجه مخلوقات كورونه بيله جك ضيانتك
مقدمه لرني بخش ايدن و اثرلرنيك صوكنده انسان
يوزنى فكر ضيانتيله پارلاتان حكمتلر باباسى ! سنك
ايبلككدن چيقان و صوكراده بيه سنك شان و شرفكه
رجوع ايديه جك اولان بو اثره عنايت و رهبرلك
احسان ايله ! سن ، آلركله ياپديغك اثره دونوب
باقديغك زمان هر شيكك اى اولديغى كوردك ؛
فقط بزلر كندى آلر مزله ياپدقلى مزه دونوب باقديغى